

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

संस्कृत - अभ्यासक्रम

□ बी.ए. तृतीय वर्ष

सत्र ५ व ६

जून २०१५ पासून प्रारंभ

संस्कृत
तृतीय वर्ष

:: पेपर शीर्षक ::

सत्र पाचवे			
प्रश्न पत्र - IX	ऋक्सूक्त	-	५०
प्रश्न पत्र - X	काव्यशास्त्र	-	५०
प्रश्न पत्र -XI	शाकुन्तल	-	५०

सत्र सहावे			
प्रश्न पत्र -XII	वैदिक साहित्य	-	५०
प्रश्न पत्र - XIII	भाषाविज्ञान	-	५०
प्रश्न पत्र - XIV	वेदांग	-	५०

कला तृतीय वर्ष

सत्र पाचवे

पेपर - IX

ऋक्सूक्त

एकुण गुण ५०

(बाह्य मूल्यमापन ४० गुण तर अंतर्गत मूल्यमापन १० गुण)

१	अग्नि (१.१.)	४०
२	सवितृ (१.३५)	
३	उषस् (१.४८)	
४	आप (७.४९)	
५	वाक् (१०.१२९)	
६	श्रध्दा (१०.१५१)	
७	संज्ञान (१०.१९१)	
८	पुरुवा- ऊर्वशी संवाद	

संदर्भग्रंथ

१.	ह.दा.वेलणकर	ऋक्सूक्त वैजयंती वैदिक संशोधन मंडळ प्रकाशन, पुणे.
२.	ह.दा.वेलणकर	ऋक्सूक्तशती भारतीय विद्याभवन प्रकाशन, मुंबई.
३.	बी.बी.चौबे	द न्यू वैदिक सलेक्शन भाग १ व २ भारतीय विद्याभवन प्रकाशन, मुंबई
४.	डॉ.हरिदत्त शास्त्री	ऋक्सूक्त संग्रह साहित्य भांडार, सुभाष बाजार मेरठ.
५.	डॉ.रामकृष्ण आचार्य	ऋक्सूक्त समुच्चय विनोद पुस्तक मंदिर, आगरा.

कला तृतीय वर्ष
सत्र पाचवे
पेपर - X
काव्यशास्त्र

एकुण गुण ५०

(बाह्य मूल्यमापन ४० गुण तर अंतर्गत मूल्यमापन १० गुण)

- अ) काव्यप्रकाश उल्लास १० (निवडक अलंकार) ४०
१. उपमा	२. अनन्वय
३. उत्प्रेक्षा	४. ससन्देह
५. अतिशयोक्ति	६. दृष्टान्त
७. व्यतिरेक	८. तुल्ययोगिता
९. विभावना	१०. विशेषोक्ति
११. अर्थान्तरन्यास	१२. भ्रान्तिमान
- ब) काव्यालंकार भामह (प्रथम परिच्छेद)
- क) साहित्यदर्पण - विश्वनाथ (द्वितीय परिच्छेद)
- संदर्भ ग्रंथ
१. श्री.कृ.अर्जुनवाडकर	काव्यप्रकाश
देशमुख आणि कंपनी, पुणे .
२. श्री.कृ.अर्जुनवाडकर	काव्यप्रकाश
ज्ञानमुद्रा प्रकाशन, पुणे.
३. दि.मो.हातवळणे	काव्यप्रकाश
साहित्य सेवा प्रकाशन,
पुना ओरियंटल बुक हाऊस, पुणे.
४. म.म.गंगानाथ झा	काव्यप्रकाश
चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी.
५. कवि विश्वनाथ	साहित्यदर्पण:
मोतीलाल बनारसीदास प्रकाशन, दिल्ली.
६. प्रा.रा.ना.गद्रे	साहित्यदर्पण
आयडियल बुक सर्व्हिस, पुणे -२

कला तृतीय वर्ष
सत्र पाचवे
पेपर - XI
शाकुन्तल

एकुण गुण ५०

(बाह्य मूल्यमापन ४० गुण तर अंतर्गत मूल्यमापन १० गुण)

अभिज्ञानशाकुन्तलम् - कालिदास	अंक १ ते ४ (सूक्ष्म अभ्यास)	४०
	संपूर्ण नाटक - स्थूल अभ्यास	
संदर्भ ग्रंथ		
१. सं. निरुपण विद्यालंकार	अभिज्ञानशाकुन्तलम् साहित्य भांडार, मेरठ .	
२. सुबोध पंत	अभिज्ञानशाकुन्तलम् मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली.	
३. धुरन्धर पाण्डेय	अभिज्ञानशाकुन्तलम् न्यू भारतीय बुक कार्पोरेशन, दिल्ली.	
४. डॉ.गंगासागर राय	अभिज्ञानशाकुन्तलम् चौखम्बा संस्कृत साहित्य वाराणसी.	
५. डॉ.रा.शं.वाळिंबे	अभिज्ञानशाकुन्तलम् जोशी आणि लोखंडे प्रकाशन, टिळक रस्ता, पुणे	

कला तृतीय वर्ष
सत्र सहावे
पेपर - XII
वैदिक साहित्य

एकुण गुण ५०

(बाह्य मूल्यमापन ४० गुण तर अंतर्गत मूल्यमापन १० गुण)

- अ) १) केनोपनिषद् - शांकरभाष्य ४०
२) ईशावास्योपनिषद् - शांकरभाष्य

ब) वैदिक साहित्य परिचय :

- १) संहिता २) ब्राह्मण ३) आरण्यक ४) उपनिषद्

संदर्भ ग्रंथ :

- १) संपादित उपनिषद् अंक
कल्याण, गीताप्रेस, गोरखपुर.
- २) डॉ. उमाशंकर शर्मा केनोपनिषद्
चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी.
- ३) डॉ. रवीन्द्र मुळे वेद दर्शन
श्री संत ज्ञानेश्वर वेदविद्या प्रतिष्ठान, औरंगाबाद.
- ४) श्री. भा. वर्णेकर भारतीय साहित्याचा इतिहास
महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, नागपूर.
- ५) सिंधु डांगे भारतीय साहित्याचा इतिहास
महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, नागपूर.
- ६) वि. वा. करंबळेकर संस्कृत साहित्याचा सोपपत्तिक इतिहास
शारदा प्रकाशन, नागपूर.

कला तृतीय वर्ष
सत्र सहावे
पेपर - XIII
भाषाविज्ञान

एकुण गुण ५०

(बाह्य मूल्यमापन ४० गुण तर अंतर्गत मूल्यमापन १० गुण)

- अ) भाषाविज्ञान ४०
१. भाषाविज्ञानाची परिभाषा
 २. भाषाविज्ञानाची उपयोगिता व महत्त्व
- ब) भाषा
१. भाषेची परिभाषा
 २. भाषेची विविधरूपे
 ३. भाषा परिवर्तन
 ४. भाषेची उत्पत्ति
- क) भाषांचे वर्गीकरण
१. वर्गीकरण : प्रयोजन व आधार
 २. आकृतिमूलक वर्गीकरण
 ३. पारिवारिक वर्गीकरण
 ४. भारोपीय भाषापरिवार
 ५. प्राचीन भारतीय आर्यभाषा
- ड) वाक्य, ध्वनिविज्ञान
१. वाक्यविचार
 २. ध्वनिविज्ञान
 ३. अर्थविचार

संदर्भ ग्रंथ :

- १) राजकिशोरसिंह संस्कृतभाषाविज्ञान
विनोद पुस्तक मंदीर, आगरा.
- २) डॉ.नरेश मिश्र भाषा और विज्ञान
निर्मल पब्लिकेशन, दिल्ली.
- ३) प्र.न.जोशी सुबोध भाषाशास्त्र
स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
- ४) डी.डी. शर्मा संस्कृतभाषा का इतिहास
चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी.
- ५) आचार्य सीताराम चतुर्वेदी वाग्विज्ञान (भाषाशास्त्र)
चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी.
- ६) अनु.उदय नारायण तिवारी भाषाविज्ञान
मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली.

कला तृतीय वर्ष
सत्र सहावे
पेपर - XIV
वेदांग

एकुण गुण ५०

(बाह्य मूल्यमापन ४० गुण तर अंतर्गत मूल्यमापन १० गुण)

१)	वर्णोच्चारण शिक्षा - पाणिनी	४०
२)	छन्दोमंजरी (द्वितीय स्तबक) - आचार्य पिडगल,	
३)	समास प्रकरणम् (लघुसिद्धान्तकौमुदी)	
४)	वेदांग परिचय - शिक्षा, व्याकरण, निरूपय, छन्द, ज्योतिष, कल्प संदर्भ ग्रंथ	
१.	डॉ.दामोदर महतो	पाणिनीय शिक्षा मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली.
२.	सुरेन्द्रदेव शास्त्री	लघुसिद्धान्त कौमुदी चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी.
३.	प्रा.म.दा.साठे डॉ.श्री.ल.आठलेकर	लघुसिद्धान्त कौमुदी संस्कृत विद्या परिसंस्था, पुणे- ३०.
४.	वि.वा. करंबळेकर	संस्कृत साहित्याचा सोपपत्तिक इतिहास शारदा प्रकाशन, नागपूर.
५.	आचार्य पिडगल	पिडगल छन्दःसूत्रम् चौखम्बा अगरभारती प्रकाशन वाराणसी.
६.	संपा - आचार्य मधुसूदन शास्त्री	वृत्तरत्नाकर चौखम्बा कृष्णदास अकादमी वाराणसी
७.	सिंधु डांगे	भारतीय साहित्याचा इतिहास महाराष्ट्र विद्यापीठ ग्रंथनिर्मिती मंडळ, नागपूर.
